

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2005

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ 01 ΘΕΟΛΟΓΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «Ειδική Διδακτική και Παιδαγωγικά-Γενική Διδακτική»

Κυριακή 10-4-2005

Ε Ι Δ Ι Κ Η Δ Ι Δ Α Κ Τ Ι Κ Η (Συντελεστής βαρύτητας 60%)

Να απαντήσετε στα επόμενα δύο (2) ισοδύναμα ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ με βάση το παρακάτω κείμενο:

Κορυφαίος εκκλησιαστικός ηγέτης των ημερών μας, αναφερόμενος στα διλήμματα που ανακύπτουν από το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, σημειώνει ότι ως Ορθόδοξοι:

«Δεν είμεθα αντίθετοι προς την υπηρετούσαν τον άνθρωπον οικονομικήν πρόοδον, ουδέ μισαλλόδοξοι ή έμφοβοι ενώπιον των άλλων πίστεων και ιδεολογιών. Όμως επιθυμούμεν να εξασφαλισθή εις τα μέλη της Ορθοδόξου εν τω κόσμω μειοψηφίας, αλλά και πάσης άλλης πολιτιστικής μειοψηφίας, η δυνατότης να διατηρήση την ιδιαιτερότητα αυτής και του πολιτισμού της. Η παγκοσμιοποίησις, ως άνοιγμα θυρών δια την συνεργασίαν των λαών, μας ευρίσκει απολύτως συμφώνους και υπερθεματιστάς.

»Η παγκοσμιοποίησις, όμως, ως μέσον ομογενοποιήσεως της ανθρωπότητας, επηρεασμού των μαζών και επικρατήσεως ενός ενιαίου και μοναδικού τρόπου σκέψεως, μας ευρίσκει αντιθέτους. Θεωρούμεν, επίσης, ως μη επιτρεπτήν και αποτρέψιμον την χρησιμοποίησιν της παγκοσμιοποιήσεως αποκλειστικώς προς πλουτισμόν των ολίγων εις βάρος των πολλών. Και καλούμεν όλους, πλουσίους και πτωχούς, εις συνεργασίαν δια την βελτίωσιν του βιοτικού επιπέδου όλων, διότι τούτο συμφέρει ακόμη και τους έχοντας, περισσότερο από την μονομερή αύξησιν των οικονομικών μεγεθών των».

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο:

Να επισημάνετε τις κυριότερες διαστάσεις που ορίζουν τη θετική ή την αρνητική προσέγγιση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης, αξιολογώντας τες θεολογικά με σκοπό την αξιοποίησή τους στη διδακτική πράξη.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο:

Με βάση την προηγούμενη ανάλυσή σας, να καταρτίσετε δύο σύντομα σχεδιαγράμματα διδασκαλίας, προσδιορίζοντας τις διδακτικές σας ενέργειες και τον τρόπο αξιολόγησης μαθητών και μαθητριών των τάξεων Β΄ Γυμνασίου και Β΄ Λυκείου αντίστοιχα.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ – ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ (Συντελεστής βαρύτητας 40%)

Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις του επόμενου ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ με τη μέθοδο των πολλαπλών επιλογών στο ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Όταν οι μαθητές εκδηλώνουν παραβατική συμπεριφορά στο σχολείο, ο εκπαιδευτικός πρέπει:
 - α) να επιβάλλει ποινές και τιμωρίες
 - β) να αδιαφορεί για τη συμπεριφορά αυτή
 - γ) να συζητά με φιλικό τρόπο για το πρόβλημα και να αναζητούν μαζί λύσεις
 - δ) να ενημερώνει τους γονείς και τις διωκτικές αρχές

2. Ποιο από τα παρακάτω δε συμβιβάζεται με το αυταρχικό ύφος (στιλ) διδασκαλίας του εκπαιδευτικού;
 - α) Κατευθύνει και χειραγωγεί τη συμπεριφορά των μαθητών
 - β) Έχει προσωρινή θετική επίδραση στις επιδόσεις των μαθητών
 - γ) Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να αναπτύξουν οι μαθητές πρωτοβουλία και αυτονομία
 - δ) Προκαλεί επιθετική συμπεριφορά των μαθητών

3. Στις παραβατικές δραστηριότητες κατά την εφηβική ηλικία, σύμφωνα με τα δεδομένα σύγχρονων ερευνών, συμμετέχουν περισσότερο:
 - α) τα αγόρια
 - β) τα κορίτσια
 - γ) οι έφηβοι με αισθητηριακές αναπηρίες
 - δ) εξίσου και τα δύο φύλα

4. Η διάσπαση προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα είναι:
 - α) φυσιολογική και αναμενόμενη συμπεριφορά κατά την εφηβεία
 - β) σοβαρή διαταραχή που απαιτεί ειδική αντιμετώπιση
 - γ) πρόδρομος για σοβαρές διαταραχές στην ενήλικη ζωή
 - δ) ένδειξη αντικοινωνικής συμπεριφοράς, κυρίως απειθαρχίας

5. Σε περίπτωση διαταρακτικής συμπεριφοράς ενός μαθητή (ο «ταραξίας» της τάξης), ποια από τις παρακάτω στάσεις του εκπαιδευτικού θα μπορούσε να βοηθήσει;
 - α) Να κρατήσει το μαθητή μακριά από το επίκεντρο της προσοχής
 - β) Να επιβάλλει στο μαθητή να θέσει πολύ υψηλούς στόχους και να αφοσιωθεί σε αυτούς
 - γ) Να κρατά αυστηρά όρια όσον αφορά τη συμπεριφορά που μπορεί να ανεχθεί και να τιμωρεί με συνέπεια την παραβίασή τους
 - δ) Να αγνοεί τελείως τη συμπεριφορά

6. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τον έφηβο να φτάσει στο επίπεδο της αυτόνομης ηθικής ανάπτυξης με τις παρακάτω εκπαιδευτικο-διδακτικές ενέργειες:
- α) παρουσιάζει και αναλύει το σύστημα αξιών της κοινωνίας μας
 - β) επισημαίνει στους μαθητές ποιες από τις πράξεις τους είναι ηθικές και ποιες ανήθικες
 - γ) ζει και προβάλλει ο ίδιος το δικό του σύστημα αξιών
 - δ) επισημαίνει τις συνέπειες μιας ηθικής ή ανήθικης συμπεριφοράς
-
7. Για τους έφηβους οι αμοιβές που παρέχει ο εκπαιδευτικός πρέπει να περιλαμβάνουν:
- α) αρκετές υλικές αμοιβές (βραβεία, χρηματικά ποσά, δώρα)
 - β) «απλόχερη» βαθμολογία
 - γ) ποικίλες κοινωνικές αμοιβές (αναγνώριση, λεκτικοί έπαινοι κτλ.)
 - δ) αρκετές υποσχέσεις για μελλοντικές αμοιβές
-
8. Κάποιοι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η χρήση της έμμεσης τιμωρίας μπορεί να μειώσει μια ανεπιθύμητη συμπεριφορά. Σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες θα προέβαιναν;
- α) Θα αξιολογούσαν τους μαθητές με κακή βαθμολογία
 - β) Θα ανέθεταν στους μαθητές επιπλέον εργασίες
 - γ) Θα τους στερούσαν κεκτημένα προνόμια
 - δ) Θα τους επέπλητταν ενώπιον των συμμαθητών τους
-
9. Σύμφωνα με την ολιστική/οικοσυστημική προσέγγιση, η προβληματική συμπεριφορά ενός μαθητή μπορεί να αντιμετωπιστεί αν θεωρηθεί:
- α) μέρος του κοινωνικού περιγύρου στον οποίο εμφανίζεται
 - β) συμπεριφορά που έχει αποκτηθεί με μίμηση προτύπου
 - γ) συμπεριφορά που έχει αποκτηθεί μέσω ανεπιτυχών συνειρμικών συνεξαρτήσεων
 - δ) συμπεριφορά γενετικά προκαθορισμένη
-
10. Σύμφωνα με τη γνωστική τους ανάπτυξη τα παιδιά στην εφηβική ηλικία:
- α) αναπτύσσουν την ικανότητα να ομαδοποιούν και να ταξινομούν δεδομένα με βάση κάποια κριτήρια
 - β) αρχίζουν να μπορούν να γενικεύουν τις προηγούμενες εμπειρίες τους
 - γ) αρχίζουν να μπορούν να χρησιμοποιούν τη συμβολική σκέψη
 - δ) αναπτύσσουν τη συνδυαστική λογική
-
11. Σε ποιες παιδαγωγικο-διδακτικές ενέργειες πρέπει να προβαίνει ο εκπαιδευτικός, προκειμένου να κινητοποιεί όλους τους μαθητές της τάξης;
- α) Υπόσχεται πως, αν προσέχουν στο μάθημα, θα τους συνοδεύσει στην εκδρομή της τάξης
 - β) Αναζητεί τρόπους ώστε να συνδέσει το μάθημα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών
 - γ) Τιμωρεί συστηματικά όσους δεν προσέχουν στο μάθημα
 - δ) Αδιαφορεί για όσους δε συμμετέχουν στο μάθημα
-
12. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις για τη δυσλεξία είναι επιστημονικά ορθή;
- α) Αποτελεί μια ειδική μαθησιακή δυσκολία
 - β) Αφορά μόνον προβλήματα στον προφορικό λόγο
 - γ) Συνδέεται με χαμηλή νοημοσύνη
 - δ) Είναι αποτέλεσμα δυσμενών περιβαλλοντικών καταστάσεων
-
13. Ποιος από τους παρακάτω τρόπους δεν αποτελεί εκδήλωση επιθετικότητας των εφήβων;
- α) Οι αυτοκαταστροφικές τάσεις
 - β) Η φθορά της ξένης ιδιοκτησίας
 - γ) Οι λεκτικοί χαρακτηρισμοί
 - δ) Το χαμηλό αυτοσυναίσθημα
-
14. Έχει γίνει γενικά αποδεκτό το γεγονός ότι η δημιουργία εσωτερικών κινήτρων κάνει τη μάθηση περισσότερο αποτελεσματική. Αυτό μέσα από ποιες διαδικασίες μπορεί να το πετύχει ο εκπαιδευτικός;
- α) Όταν δίνει έμφαση στην αξιολόγηση και τη βαθμολογία των επιδόσεων των μαθητών
 - β) Όταν είναι επιεικής στη βαθμολογία και ανεκτικός με τις αποτυχίες τους
 - γ) Όταν προϋδεάζει τους μαθητές για μελλοντικές αμοιβές
 - δ) Όταν θέτει προκλητικούς, αλλά και πραγματοποιήσιμους, μαθησιακούς στόχους

Οι επόμενες δύο (2) ερωτήσεις αναφέρονται στο ακόλουθο κείμενο:

Η Μαρία είναι μαθήτρια της Β΄ Γυμνασίου. Είναι εύσωμη και αποτελεί αντικείμενο πειραγμάτων από τους συμμαθητές της. Συχνά θυμώνει εύκολα και ξεσπά πολύ έντονα με λεκτική κυρίως επιθετικότητα. Είναι πολύ καλή στα φιλολογικά μαθήματα και όταν θέλει κάνει πολύ ωραία γράμματα. Συχνά κουράζεται γρήγορα στην προσπάθειά της, αργεί να ολοκληρώσει τις εργασίες της και μερικές φορές τα παρατάει. Είναι μοναχοπαίδι και οι γονείς της έχουν πάρει διαζύγιο. Μένει με τη μαμά της, που εργάζεται πάρα πολλές ώρες. Τη φροντίζει η γιαγιά της και μια κοπέλα που έχει αναλάβει την προετοιμασία της για το σχολείο. Και στις τρεις όμως λέει ψέματα, με αποτέλεσμα να έρχεται απροετοίμαστη στο σχολείο. Ο πατέρας της την παίρνει σε αραιά διαστήματα στο σπίτι του, γιατί λείπει συχνά. Όταν είναι με τον πατέρα της, αλλάζει ριζικά η συμπεριφορά της προς το καλύτερο.

15. Ποιο θεωρείτε ότι είναι το πρωτογενές πρόβλημα της Μαρίας;

- α) Η παχυσαρκία της
- β) Η διαταραγμένη σχέση με τους γονείς της
- γ) Η αδυναμία της να εργαστεί για πολλή ώρα
- δ) Το οξύθυμο στοιχείο του χαρακτήρα της και οι επιθετικές αντιδράσεις της

16. Ποιος είναι ο κατάλληλος τρόπος για να αντιμετωπίσετε ως εκπαιδευτικοί την κατάσταση της Μαρίας;

- α) Αυστηρή βαθμολογία
- β) Άμεση τιμωρία των επιθετικών αντιδράσεων της
- γ) Μεγαλύτερη επιείκεια στη βαθμολογία
- δ) Επιδίωξη και στήριξη συνεχών θετικών μορφών επικοινωνίας και με τους δύο γονείς

17. Η βασική λειτουργία της αξιολόγησης στη διδασκαλία είναι:

- α) ψυχολογική
- β) κοινωνική
- γ) παιδαγωγική
- δ) φιλοσοφική

18. Κατά την εφαρμογή της τεχνικής των ερωταποκρίσεων στη διδασκαλία ο εκπαιδευτικός είναι επιστημονικά δόκιμο να αποφεύγει πρωτίστως:

- α) τις πολύπλοκες και χαμηλής εστίασης ερωτήσεις
- β) τις συγκεκριμένες και εξειδικευμένες ερωτήσεις
- γ) τις ανοιχτές ερωτήσεις
- δ) τις ερωτήσεις αξιολόγησης

19. Ένας σύγχρονος εκπαιδευτικός θα επέλεγε να χρησιμοποιήσει την άμεση διδασκαλία, εάν είχε να διδάξει ένα:

- α) κοινωνικό θέμα
- β) μάθημα πληροφοριακής φύσεως
- γ) γνωστικό αντικείμενο που προάγει τη δημιουργικότητα
- δ) μάθημα που προάγει νοητικές δεξιότητες

20. Νεοφερμένος στο «ζωηρό» τμήμα δέχεται τη φιλική συμβουλή του παλαιότερου συναδέλφου: «πάρ' τους τον αέρα από την αρχή και θα 'σαι ήσυχος ...» Στη θέση του θα:

- α) ακολουθούσατε τη συμβουλή του συναδέλφου
- β) αναζητούσατε τη βαθύτερη αιτία της «προβληματικής» συμπεριφοράς των μαθητών
- γ) δείχνατε ανοχή για να διάκεινται φιλικά απέναντί σας
- δ) αφήνατε κάποιο περιθώριο για συμβιβασμό μαζί τους

21. Σύμφωνα με τη σύγχρονη Διδακτική ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει το μαθητή κυρίως όταν:
- α) τον εμπιστεύεται εκ των προτέρων και δεν τον ελέγχει
 - β) δεν αντιδρά στην έλλειψη συνέπειας εκ μέρους του
 - γ) δε θεωρεί απαραίτητο να διορθώνει τα λάθη του
 - δ) του δηλώνει ότι έχει μεγάλες προσδοκίες από αυτόν
-
22. Η γνώση που μας προσφέρει η σύγχρονη διδασκαλία, για να είναι όχι μόνο ποσοτική αλλά και ποιοτική, απαιτείται να:
- α) μας δίνει ταυτόχρονα τη δυνατότητα κρίσης, αξιολόγησης και αμφισβήτησής της
 - β) προσφέρεται για εφαρμογή της σε διάφορους τομείς του ανθρώπινου πολιτισμού
 - γ) είναι λειτουργική και αποτελεσματική στον τομέα εξειδίκευσής μας
 - δ) καλύπτει συγκεκριμένο φάσμα των πνευματικών μας ενδιαφερόντων
-
23. Η αρχή της αυτενέργειας στη διδακτική πράξη σημαίνει κυρίως:
- α) παροχή στο μαθητή εκ μέρους του εκπαιδευτικού δυνατοτήτων για εναλλακτικές επιλογές
 - β) έμμεση παρέμβαση του εκπαιδευτικού, προκειμένου ο μαθητής να αυτενεργήσει
 - γ) αυθόρμητη και ενεργητική εμπλοκή του μαθητή στις μαθησιακές διαδικασίες
 - δ) γνώση και εφαρμογή εκ μέρους του μαθητή τεχνικών εξοικονόμησης πνευματικής ενέργειας
-
24. Στην περίπτωση που ο εκπαιδευτικός κρίνει αναπόφευκτη τη χρήση ποινών, αυτές ενδείκνυται να:
- α) είναι άμεσες και αυστηρές
 - β) είναι σύμφωνες με τις καθιερωμένες στο σχολείο πρακτικές
 - γ) αποκαθιστούν το κύρος του καθηγητή και του σχολείου
 - δ) αποτελούν λογική συνέπεια της ανεπιθύμητης συμπεριφοράς
-
25. Η κοινοποίηση των διδακτικών στόχων στους μαθητές κατά τη διδασκαλία έχει απασχολήσει τη διδακτική έρευνα, η οποία τείνει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι:
- α) αποτελεί περιττή σπατάλη χρόνου
 - β) βοηθάει τους μαθητές να οργανώσουν τις πληροφορίες και έτσι να κατανοήσουν το μάθημα
 - γ) δεν είναι αναγκαία για τους εφήβους
 - δ) αμβλύνει το ενδιαφέρον των μαθητών και γι' αυτό καλό είναι να αποφεύγεται
-
26. Οι δασκαλοκεντρικές μορφές διδασκαλίας, σύμφωνα με τη σύγχρονη Διδακτική:
- α) πρέπει να αποφεύγονται ως αναποτελεσματικές μορφές διδασκαλίας
 - β) είναι αξιοποιήσιμες, διότι μέσα από αυτές μπορεί ο εκπαιδευτικός να λειτουργήσει «διαμεσολαβητικά» για την προσέγγιση της γνώσης
 - γ) προσφέρονται μόνο για τις μικρές ηλικίες
 - δ) προσφέρονται μόνο για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
-
27. Η εφαρμογή των αρχών της ανθρωπιστικής αγωγής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σημαίνει πρωτίστως ότι:
- α) τονίζονται ιδιαίτερα τα ανθρωπιστικά μαθήματα έναντι των θετικών και τεχνολογικών
 - β) τονίζεται ιδιαίτερα η ανάπτυξη της αυτο-αντίληψης και της αυτο-εκτίμησης του εφήβου
 - γ) αξιοποιούνται συστηματικά οι αρχές του συμπεριφορισμού για την ανάπτυξη του ανθρώπου
 - δ) αξιοποιούνται συστηματικά οι γνωστικές αρχές του μοντέλου της επεξεργασίας των πληροφοριών
-
28. Αναφορικά με το είδος (στιλ) συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού η κυρίαρχη άποψη στη σύγχρονη βιβλιογραφία είναι ότι:
- α) το ελευθεριάζον ή ανεκτικό στιλ (laissez-faire) ευνοεί τη μάθηση και ενθαρρύνει όλους τους μαθητές
 - β) το ελευθεριάζον στιλ δημιουργεί ανασφάλεια στους περισσότερους μαθητές
 - γ) το αυταρχικό στιλ είναι αναγκαίο στοιχείο για την επιτυχία της διδασκαλίας
 - δ) το δημοκρατικό στιλ βοηθάει τις γνωστικές διαδικασίες αλλά όχι τη συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών
-
29. Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία σύμφωνα με την έρευνα:
- α) προσφέρεται μόνο για μαθητές μικρής ηλικίας, που τους αρέσει η βιωματική μάθηση
 - β) προωθεί κυρίως τους δημοκρατικούς αλλά όχι τους γνωστικούς σκοπούς της εκπαίδευσης
 - γ) είναι απρόσφορη για την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα
 - δ) βοηθά και τους «καλούς» μαθητές, διότι τους παρέχει τη δυνατότητα να αναλάβουν διδακτικούς ρόλους
-

30. Το σχολείο με τα διαθεματικά σχέδια εργασίας (projects):

- α) προσφέρει πλαίσιο ενεργητικής μάθησης μέσα από θέματα υψηλού μαθητικού ενδιαφέροντος
 - β) καλύπτει με γοργότερους ρυθμούς τη διδακτέα ύλη
 - γ) παρέχει στον καθηγητή που τα εφαρμόζει την ευκαιρία να αποδείξει την «υπεροχή» των μεθόδων της επιστήμης του
 - δ) προετοιμάζει άριστα τους μαθητές για τις τελικές εξετάσεις πάνω στη διδακτέα ύλη
-

31. Η κατανόηση, που είναι ζητούμενο σε κάθε διδασκαλία, εξασφαλίζεται κυρίως με:

- α) την αναλυτική παράθεση των πληροφοριακών δεδομένων
 - β) τη συστηματική επανάληψη και εξάσκηση
 - γ) την ανάδειξη της χρησιμότητας της γνώσης
 - δ) την ανάδειξη των σχέσεων που διέπουν τα δεδομένα της διδασκαλίας
-

32. Ενδείκνυται από διδακτικής πλευράς οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιούν σχήματα και γραφικές αναπαραστάσεις στον πίνακα κυρίως διότι:

- α) ελκύουν την προσοχή των μαθητών
 - β) αναδεικνύουν τις σχέσεις που διέπουν τα πληροφοριακά δεδομένα της διδασκαλίας
 - γ) ευχαριστούν το «μάτι»
 - δ) «σπάζουν» τη μονοτονία του μονολόγου
-